

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 4ης Ιουνίου 2002 *

Στην υπόθεση C-483/99,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Μ. Πατακιά, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης αρχικώς μεν από την Κ. Rispal-Bellanger και τον S. Seam, ακολούθως δε από τους G. de Bergues και S. Seam, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζόμενης από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από την Ν. Díaz Abad, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και από το

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τη R. Magrill, επικουρούμενη από τους J. Crow, barrister, και D. Wyatt, QC, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνοντα,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 3, του διατάγματος 93-1298, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, περί εκδόσεως ειδικής μετοχής του Δημοσίου στην κρατική εταιρία Elf-Aquitaine (JORF της 14ης Δεκεμβρίου 1993, σ. 17354), σύμφωνα με το οποίο η ειδική μετοχή της Γαλλικής Δημοκρατίας στην ως άνω εταιρία συνδυάζεται με τα ακόλουθα δικαιώματα:

- α) οποιαδήποτε υπέρβαση των επί άμεσης ή έμμεσης κατοχής τίτλων προβλεπόμενων ορίων κατά το ένα δέκατο, ένα πέμπτο ή ένα τρίτο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας από ενεργούντα μεμονωμένως ή από κοινού φυσικά ή νομικά πρόσωπα πρέπει να εγκρίνεται προηγουμένως από τον Υπουργό Οικονομίας (άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος)

- β) αποφάσεις περί μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως των διαλαμβανομένων σε παράρτημα του ως άνω διατάγματος στοιχείων του ενεργητικού, ήτοι της πλειοψηφίας του κεφαλαίου των τεσσάρων θυγατρικών της μητρικής εταιρίας Elf-Aquitaine Production, Elf-Antar France, Elf-Gabon SA και Elf-Congo SA, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ασκήσεως ανακοπής (άρθρο 2, παράγραφος 3, του διατάγματος),

και μη έχοντας προβλέψει αρκούντως ακριβή και αντικειμενικά κριτήρια αφορώντα την έγκριση των προαναφερθεισών πράξεων ή την άσκηση ανακοπής κατ' αυτών,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 43 ΕΚ) έως 58 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 48 ΕΚ) καθώς και από το άρθρο 73 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 56 ΕΚ),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. Jann (εισηγητή), N. Colneric και S. von Bahr, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, B. Σκουρή και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 2ας Μαΐου 2001, κατά τη διάρκεια της οποίας η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τη Μ. Πατακά και τον F. de Sousa Fialho, η Γαλλική Δημοκρατία από τους S. Seam και F. Alabrune, το Βασίλειο της Ισπανίας από τον S. Ortiz Vaamonde, και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας από τη R. Magrill, επικουρούμενη από τον D. Wyatt,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με αντικείμενο να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 3, του διατάγματος 93-1298, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, περί εκδόσεως ειδικής μετοχής του Δημοσίου στην κρατική εταιρία Elf-Aquitaine (JORF της 14ης Δεκεμβρίου 1993, σ. 17354, στο εξής: διάταγμα 93-1298), σύμφωνα με το οποίο η ειδική μετοχή της Γαλλικής Δημοκρατίας στην ως άνω εταιρία συνδυάζεται με τα ακόλουθα δικαιώματα:

α) οποιαδήποτε υπέρβαση των επί άμεσης ή έμμεσης κατοχής τίτλων προβλεπόμενων ορίων κατά το ένα δέκατο, ένα πέμπτο ή ένα τρίτο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας από ενεργούντα μεμονωμένως ή από κοινού φυσικά ή νομικά πρόσωπα πρέπει να εγκρίνεται προηγουμένως από τον Υπουργό Οικονομίας (άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος)

β) αποφάσεις περί μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως των διαλαμβανομένων σε παράρτημα του ως άνω διατάγματος στοιχείων του ενεργητικού, ήτοι της πλειοψηφίας του κεφαλαίου των τεσσάρων θυγατρικών της μητρικής εταιρίας Elf-Aquitaine Production, Elf-Antar France, Elf-Gabon SA και Elf-Congo SA, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ασκήσεως ανακοπής (άρθρο 2, παράγραφος 3, του διατάγματος),

και μη έχοντας προβλέψει αρκούντως ακριβή και αντικειμενικά κριτήρια αφορώντα την έγκριση των προαναφερθεισών πράξεων ή την άσκηση ανακοπής κατ' αυτών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 43 ΕΚ) έως 58 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 48 ΕΚ) καθώς και από το άρθρο 73 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 56 ΕΚ).

- 2 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13, 22 και 27 Ιουνίου 2000 αντιστοίχως, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Βασίλειο της Δανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας ζήτησαν να παρέμβουν υπέρ της Γαλλικής Δημοκρατίας. Με διατάξεις που εξέδωσε ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου στις 4, 7 και 12 Ιουλίου 2000 αντιστοίχως, επετράπη στα ως άνω κράτη μέλη να παρέμβουν. Με έγγραφο της 6ης Απριλίου 2001, το Βασίλειο της Δανίας παραιτήθηκε από την παρέμβασή του.

Νομικό πλαίσιο της διαφοράς

Κοινοτικό δίκαιο

- 3 Το άρθρο 73 Β, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει:

«Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.»

- 4 Δυνάμει του άρθρου 73 Δ, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 58, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ):

«Οι διατάξεις του άρθρου 73 Β δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών:

[...]

- β) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή παραβάσεων των εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, ιδίως στον τομέα της φορολογίας ή της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ή να προβλέπουν διαδικασίες δηλώσεως των κινήσεων κεφαλαίων για λόγους διοικητικής ή στατιστικής ενημερώσεως, ή να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημόσιας τάξεως ή δημόσιας ασφαλείας.»
- 5 Το παράρτημα Ι της οδηγίας 88/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για τη θέση σε εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης (ΕΕ L 178, σ. 5), περιλαμβάνει ονοματολογία των κατά το άρθρο 1 της ως άνω οδηγίας κινήσεων κεφαλαίων. Απαριθμούνται ειδικότερα οι ακόλουθες κινήσεις:

«Ι. Άμεσες επενδύσεις [...]

- 1) Δημιουργία και επέκταση υποκαταστημάτων ή νέων επιχειρήσεων που ανήκουν αποκλειστικά στον παρακοινωνό και πλήρης απόκτηση υφισταμένων επιχειρήσεων

- 2) Συμμετοχή σε νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις με σκοπό τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών οικονομικών δεσμών

[...]».

- 6 Δυνάμει των επεξηγηματικών σημειώσεων που παρατίθενται στο τέλος του παραρτήματος I της οδηγίας 88/361, νοούνται ως «άμεσες επενδύσεις»:

«Οι πάσης φύσεως επενδύσεις στις οποίες προβαίνουν τα φυσικά πρόσωπα, οι εμπορικές, βιομηχανικές ή χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και οι οποίες χρησιμοποιούν για τη δημιουργία ή διατήρηση σταθερών και αμέσων σχέσεων μεταξύ του παρακοινωνού και του επικεφαλής της επιχειρήσεως ή της επιχειρήσεως για την οποία προορίζονται τα κεφάλαια αυτά προς άσκηση οικονομικής δραστηριότητας. Ο όρος αυτός πρέπει, συνεπώς, να εκλαμβάνεται υπό την ευρύτερη δυνατή έννοιά του.

[...]

Όσον αφορά τις εταιρίες που αναφέρονται στο σημείο I 2 της ονοματολογίας και [περιβάλλονται τον τύπο] εταιριών κατά μετοχές, υφίσταται συμμετοχή με τον χαρακτήρα αμέσων επενδύσεων οσάκις η δέσμη μετοχών που κατέχει φυσικό πρόσωπο, άλλη επιχείρηση ή οποιοσδήποτε άλλος κάτοχος δίδει στους ως άνω μετόχους, είτε δυνάμει των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί των εταιριών κατά μετοχές είτε άλλως πως, τη δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στη διαχείριση της εν λόγω εταιρίας ή στον έλεγχό της.

[...]»

- 7 Η κατά το παράρτημα I της οδηγίας 88/361 ονοματολογία αφορά και τις ακόλουθες κινήσεις:

«III. Πράξεις επί τίτλων που είναι συνήθως διαπραγματεύσιμοι στην αγορά κεφαλαίων [...]

[...]

A. Συναλλαγές επί τίτλων στις αγορές κεφαλαίων

- 1) Απόκτηση από μη κατοίκους εθνικών τίτλων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως στο Χρηματιστήριο [...]

[...]

- 3) Απόκτηση από μη κατοίκους εθνικών τίτλων που δεν είναι διαπραγματεύσιμοι στο Χρηματιστήριο [...]

[...]».

8 Το άρθρο 222 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 295 ΕΚ) ορίζει:

«Η παρούσα Συνθήκη δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη.»

Εθνικό δίκαιο

9 Τα άρθρα 1 και 2 του διατάγματος 93-1298 προβλέπουν:

«Άρθρο πρώτο

Για λόγους προστασίας των εθνικών συμφερόντων, η κοινή ειδική μετοχή του Δημοσίου στην κρατική εταιρία Elf-Aquitaine μετατρέπεται σε ειδική μετοχή, η οποία συνδυάζεται με τα οριζόμενα στο κατωτέρω άρθρο 2 δικαιώματα.

Άρθρο 2

Ι. Οποιαδήποτε υπέρβαση των επί άμεσης ή έμμεσης κατοχής τίτλων προβλεπομένων ορίων κατά το ένα δέκατο, ένα πέμπτο ή ένα τρίτο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας από ενεργούντα μεμονωμένως ή από κοινού φυσικά ή νομικά πρόσωπα πρέπει να εγκρίνεται προηγουμένως από τον Υπουργό

Οικονομίας. Η ως άνω έγκριση πρέπει να ανανεώνεται σε περίπτωση ενεργείας του δικαιούχου από κοινού με άλλα πρόσωπα, αλλαγής του ελέγχου ή της ταυτότητας ενός ή πλειόνων από τα από κοινού ενεργούντα μέλη. Ομοίως, η υπέρβαση, ατομικώς, οποιουδήποτε ορίου εκ μέρους μέλους της κοινής ομάδας πρέπει να αποτελεί αντικείμενο προηγούμενης συναινέσεως. [...]

Π. Δύο εκπρόσωποι του Δημοσίου, διοριζόμενοι με διάταγμα, μετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ο ένας εκπρόσωπος διορίζεται κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Οικονομίας και ο έτερος κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Ενεργείας.

ΙΙΙ. Υπό τις οριζόμενες με το προαναφερθέν διάταγμα 93-1296 προϋποθέσεις, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ασκήσεως ανακοπής οι αποφάσεις περί μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως των διαλαμβανομένων σε παράρτημα του παρόντος διατάγματος στοιχείων του ενεργητικού.»

- 10 Ο παρατιθέμενος ως παράρτημα του διατάγματος 93-1298 κατάλογος αφορά την πλειοψηφία του κεφαλαίου των Elf-Aquitaine Production, Elf-Antar France, Elf-Gabon SA και τις Elf-Congo SA.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

- 11 Η Επιτροπή απηύθυνε στις 15 Μαΐου 1998 στη Γαλλική Κυβέρνηση έγγραφο οχλήσεως αφορών ορισμένες διατάξεις της γαλλικής νομοθεσίας περί της κτήσεως μετοχών στις ιδιωτικοποιηθείσες εταιρίες λόγω αντιθέσεώς τους προς το κοινοτικό δίκαιο.

- 12 Με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 1998, ο Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας απάντησε ότι οι διατάξεις της Συνθήκης δεν απαγορεύουν, κατά την άποψή του, στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τον ενεργειακό εφοδιασμό τους. Πάντως, δήλωνε διατεθειμένος να τροποποιήσει ορισμένα σημεία της ως άνω νομοθεσίας κατόπιν συνεννόησης με την Επιτροπή.
- 13 Εκτιμώντας ότι τα προβληθέντα από την Γαλλική Κυβέρνηση επιχειρήματα, όπως και οι προτάσεις περί τροποποιήσεως, δεν ήταν ικανοποιητικά, η Επιτροπή απηύθυνε στη Γαλλική Δημοκρατία στις 18 Ιανουαρίου 1999 αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας την να συμμορφωθεί συναφώς εντός προθεσμίας δύο μηνών.
- 14 Η Γαλλική Κυβέρνηση απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη με έγγραφο της 11ης Φεβρουαρίου 1999, συνοδευόμενο από σχέδιο διατάγματος περί τροποποίησης του διατάγματος 93-1298, με το οποίο διευκρινιζόταν ότι η έγκριση του Υπουργού Οικονομίας, όπως προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος, θα απαιτούνταν εφεξής αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση κατά την οποία η σχετική υπέρβαση των ορίων «θα ήταν ικανή να θέσει σε κίνδυνο τον αδιάλειπτο εφοδιασμό της Γαλλίας με πετρελαϊκά προϊόντα».
- 15 Με σημείωμα της 19ης Απριλίου 1999 που απηύθυναν στην Επιτροπή, οι γαλλικές αρχές υπογράμμισαν τη σημασία της διατηρήσεως ενός κέντρου αποφάσεως στη Γαλλία, τον φόβο αναλήψεως του ελέγχου της εθνικής εταιρίας Elf-Aquitaine από μη κοινοτική εταιρία καθώς και τη σημασία των αποθεμάτων πετρελαίου της ως άνω εταιρίας για τη διασφάλιση ενεργειακών αποθεμάτων στη Γαλλία και για τη γαλλική οικονομία γενικότερα.
- 16 Κρίνοντας ως ανεπαρκείς τις προταθείσες από τη Γαλλική Κυβέρνηση τροποποιήσεις, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου την παρούσα προσφυγή.

Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

- 17 Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι το σημαντικό εύρος των ενδοκοινοτικών επενδύσεων ώθησε ορισμένα κράτη μέλη στη λήψη μέτρων προς έλεγχο της καταστάσεως αυτής. Τα ως άνω μέτρα, θεσπιζόμενα στην πλειονότητά τους στα πλαίσια ιδιωτικοποιήσεων, υπάρχει κίνδυνος να μη συμβιβάζονται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, με το κοινοτικό δίκαιο. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εξέδωσε στις 19 Ιουλίου 1997 την ανακοίνωση σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τις ενδοκοινοτικές επενδύσεις (ΕΕ C 220, σ. 15, στο εξής: ανακοίνωση του 1997).
- 18 Με την εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή ερμηνεύει ως προς το θέμα αυτό τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και την ελευθερία εγκαταστάσεως, ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες γενικής εγκρίσεως ή του δικαιώματος αρνησικυρίας εκ μέρους των δημοσίων αρχών.
- 19 Το σημείο 9 της ανακοινώσεως του 1997 έχει ως εξής:

«Όπως προκύπτει από την εξέταση των ενεχουσών περιοριστικό για τις ενδοκοινοτικές επενδύσεις χαρακτήρα μέτρων, τα εισάγοντα δυσμενείς διακρίσεις μέτρα (ήτοι τα ισχύοντα αποκλειστικά για τους επενδυτές που είναι υπήκοοι άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ενώσεως) κρίνονται ως ασυμβίβαστα με τα άρθρα 73 Β και 52 της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και το δικαίωμα εγκαταστάσεως, εκτός και αν εμπίπτουν στο πλαίσιο μας από τις προβλεπόμενες στη Συνθήκη εξαιρέσεις. Σε ό,τι αφορά τα μη εισάγοντα δυσμενείς διακρίσεις μέτρα (ήτοι εκείνα που ισχύουν για τους ημεδαπούς και για τους υπηκόους

άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ενώσεως), γίνονται δεκτά καθ' ο μέρος βασίζονται σε ορισμένα αντικειμενικά, σταθερά και δημοσιοποιούμενα κριτήρια και μπορούν να δικαιολογηθούν από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.»

- 20 Κατά την Επιτροπή, δεν πληροί τις εξαγγελόμενες με την ανακοίνωση του 1997 προϋποθέσεις και υπό την έννοια αυτή παραβιάζει τα άρθρα 52 έως 58 και 73 Β της Συνθήκης η κανονιστική ρύθμιση περί εκδόσεως ειδικής μετοχής υπέρ της Γαλλικής Δημοκρατίας στην κρατική εταιρία Elf-Aquitaine, η οποία προβλέπει την προηγούμενη έγκριση του ως άνω κράτους μέλους για οποιαδήποτε υπέρβαση ορισμένων ορίων κατοχής τίτλων ή δικαιωμάτων ψήφου καθώς και το δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής κατά των αποφάσεων περί μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως της πλειοψηφίας του κεφαλαίου τεσσάρων θυγατρικών της ως άνω εταιρίας.
- 21 Συγκεκριμένα, οι ως άνω εθνικές διατάξεις, μολοντί εφαρμόζονται αδιακρίτως, παρακωλύουν το δικαίωμα εγκαταστάσεως των υπηκόων άλλων κρατών μελών καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων εντός της Κοινότητας, καθ' ο μέτρο ενδέχεται να εμποδίζουν ή να καθιστούν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των ως άνω ελευθεριών.
- 22 Κατά την Επιτροπή, οι διαδικασίες εγκρίσεως ή ασκήσεως ανακοπής δεν μπορούν να λογίζονται ως συμβατές με τις ως άνω ελευθερίες παρὰ μόνον αν εμπίπτουν στις κατά τα άρθρα 55 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 45 ΕΚ), 56 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 46 ΕΚ), και 73 Δ της Συνθήκης εξαιρέσεις ή αν δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και συνδυάζονται με αντικειμενικά, σταθερά και δημοσιοποιούμενα κριτήρια, κατά τρόπον ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατόν η διακριτική ευχέρεια των εθνικών αρχών.

- 23 Οι επίδικες διατάξεις δεν πληρούν κανένα από τα εν λόγω κριτήρια. Επομένως, υπάρχει κίνδυνος, λόγω ελλείψεως διαφανείας, έμμεσης υπεισελεύσεως ενός στοιχείου εισάγοντος δυσμενή διάκριση καθώς και ανασφαλείας δικαίου. Εξάλλου, είναι αδύνατη η λυσιτελής επίκληση του άρθρου 222 της Συνθήκης δεδομένου ότι εν προκειμένω δεν πρόκειται για κατοχή εκ μέρους του Δημοσίου ποσοστού στο εταιρικό κεφάλαιο επιτρέποντος τον έλεγχο αλλά για τον εκ μέρους του έλεγχο της κατανομής της ιδιοκτησίας μεταξύ ιδιωτών.
- 24 Ναι μεν ο αδιάλειπτος εφοδιασμός με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση κρίσεως ανάγεται, κατ' αρχήν, στους επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, απαιτείται όμως περαιτέρω η απόδειξη του αναγκαίου και σύμφωνου με την αρχή της αναλογικότητας χαρακτήρα των επιδικίων μέτρων σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με αυτά σκοπό.
- 25 Συγκεκριμένα, ο επιδιωκόμενος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα με τομεακά μέτρα ισχύοντα σε περίοδο κρίσεως και συνοδευόμενα από σαφώς καθορισμένα τεχνικά κριτήρια μη αφορώντα το κεφάλαιο των επιδικίων εταιριών αλλά τη χρήση των αποθεμάτων.
- 26 Εξάλλου, ο στόχος του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση κρίσεως διασφαλίζεται ήδη αρκούντως με τα μέτρα που προβλέπονται σε κοινοτικό και διεθνές νομικό επίπεδο. Έτσι, υφίσταται κοινοτικό πλαίσιο θεσπίσεως πολιτικής με σκοπό τη διασφάλιση του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα των κρατών μελών, με σεβασμό των κανόνων της εσωτερικής αγοράς, ήτοι ορισμένων οδηγιών και αποφάσεων του Συμβουλίου. Ομοίως, σε διεθνές επίπεδο, υφίσταται μηχανισμός συσταθείς από τη Διεθνή Οργάνωση Ενεργείας, βάσει της συμφωνίας περί του διεθνούς προγράμματος ενεργείας, στην οποία προσχώρησε η Γαλλική Δημοκρατία. Η ως άνω συμφωνία περιλαμβάνει διατάξεις με σκοπό τη διασφάλιση δίκαιης κατανομής του πετρελαίου σε περίπτωση ελλείψεως. Υπό την έννοια αυτή, συμπληρώνει τις κοινοτικές οδηγίες, οι οποίες αφορούν μόνο τη σύσταση αποθεμάτων και τον περιορισμό της ζήτησεως.

- 27 Η Γαλλική Δημοκρατία αμφισβητεί την προσαπτόμενη παράβαση. Κατ' αυτήν, οι ενδεχόμενοι περιορισμοί στην ελευθερία εγκαταστάσεως και κυκλοφορίας των κεφαλαίων, απόρροια της επίδικης κανονιστικής ρυθμίσεως, δικαιολογούνται εν πάση περιπτώσει, αφενός, δυνάμει της προβλεπόμενης στα άρθρα 56 και 73 Δ, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συνθήκης εξαιρέσεως δημόσιας ασφαλείας και, αφετέρου, από επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος. Εξάλλου, συνάδουν προς την αναλογικότητα και είναι πρόσφοροι σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με αυτούς στόχο.
- 28 Πρώτον, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο εφοδιασμός με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση κρίσεως, διασφαλίζόμενος, αφενός, μέσω του δικαιώματος επιτάξεως των αποθεμάτων αργού πετρελαίου της κρατικής εταιρίας Elf-Aquitaine στην αλλοδαπή και, αφετέρου, μέσω των διαδικασιών εγκρίσεως που αποσκοπούν στο να παραμείνει το κέντρο λήψεως αποφάσεων της ως άνω εταιρίας στη Γαλλία, ανάγεται στη δημόσια ασφάλεια. Με την απόφαση της 10ης Ιουλίου 1984 στην υπόθεση 72/83, *Campus Oil* κ.λπ. (Συλλογή 1984, σ. 2727, σκέψη 34), το Δικαστήριο εξομοίωσε την ασφάλεια του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση κρίσεως με την έννοια της εσωτερικής ασφαλείας. Η ως άνω αντίληψη εφαρμόζεται πλήρως εν προκειμένω.
- 29 Δεύτερον, το σύστημα, αντικείμενο της παρούσας προσφυγής, δεν εισάγει δυσμενή διάκριση. Η διατυπούμενη από την Επιτροπή απαίτηση επακριβών, αντικειμενικών και σταθερών κριτηρίων, κατά τρόπον ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η διακριτική εξουσία των εθνικών αρχών, δεν έχει έρεισμα στη νομολογία του Δικαστηρίου και, συνακόλουθα, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής.
- 30 Τρίτον, τα επίδικα μέτρα πληρούν τα κριτήρια της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Τα πετρελαϊκά προϊόντα είναι θεμελιώδους σημασίας για την υπόσταση των κρατών δεδομένου ότι εξαρτώνται από αυτά όχι μόνον η λειτουργία της οικονομίας τους αλλά, προπαντός, εκείνη των θεσμών και των στοιχειωδών δημοσίων υπηρεσιών τους, ακόμη δε και η επιβίωση των πληθυσμών τους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Γαλλίας. Τυχόν διακοπή του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα, με τους απορρέοντες από αυτήν για την κρατική υπόσταση κινδύνους, μπορούν

συνεπώς να τίξουν σοβαρά τη δημόσια ασφάλειά της, και τούτο κατά μείζονα λόγο που η Γαλλία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές στον ως άνω τομέα.

- 31 Συγκεκριμένα, σε περίπτωση σοβαρής κρίσεως, η Γαλλία δεν μπορεί να διασφαλίσει προσηκόντως τον εφοδιασμό της με πετρελαϊκά προϊόντα παρά μόνον διά της επιτάξεως των αποθεμάτων σε αργό πετρέλαιο της κρατικής εταιρίας Elf-Aquitaine στην αλλοδαπή. Πάντως, τούτο καθίσταται εφικτό μόνον εφόσον το κέντρο λήψεως αποφάσεων της ως άνω εταιρίας παραμένει στη Γαλλία.
- 32 Η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι δεν υφίστανται τομεακά εθνικά μέτρα ικανά να διασφαλίσουν αποτελεσματικότερα τον εφοδιασμό της Γαλλίας με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση σοβαρής κρίσεως, ιδίως όσον αφορά τη χρήση των αποθεμάτων. Ελλείπει σημαντικών εθνικών πετρελαϊκών αποθεμάτων, είναι αδύνατη η λήψη οποιουδήποτε τομεακού μέτρου αφορώντος τον εφοδιασμό με αργό πετρέλαιο.
- 33 Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η αναφερθείσα από την Επιτροπή κοινοτική κανονιστική ρύθμιση καθώς και τα ληφθέντα στο πλαίσιο της Διεθνούς Οργανώσεως Ενεργείας μέτρα δεν επαρκούν για τη διασφάλιση του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση σοβαρής κρίσεως, όπως ήδη έκανε δεκτό το Δικαστήριο με τις σκέψεις 28 έως 31 της προαναφερθείσας αποφάσεως *Campus Oil* κ.λπ. Επομένως, η Επιτροπή δεν απέδειξε, ως όφειλε, ότι τα επίδικα μέτρα δεν συνάδουν προς την αρχή της αναλογικότητας. Τα ειδικά δικαιώματα, αντικείμενο της παρούσας προσφυγής, συνιστούν εν πάση περιπτώσει αναγκαίο συμπλήρωμα των διεθνών μέτρων.
- 34 Τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη συμμαρμύζονται επί της ουσίας την άποψη της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου*Επί του άρθρου 73 Β της Συνθήκης*

- 35 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο 73 Β, παράγραφος 1, της Συνθήκης υλοποιεί την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και των τρίτων χωρών. Προς τούτο, ορίζει, στο πλαίσιο των διατάξεων του κεφαλαίου της Συνθήκης «Κεφάλαια και πληρωμές», ότι απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.
- 36 Καίτοι η Συνθήκη δεν δίδει τους ορισμούς των εννοιών των κινήσεων κεφαλαίων και πληρωμών, δεν αμφισβητείται ότι η οδηγία 88/361, από κοινού με την ονοματολογία που είναι προσαρτημένη ως παράρτημά της, ενέχει ενδεικτική αξία για τον ορισμό της έννοιας των κινήσεων κεφαλαίων (βλ. απόφαση της 16ης Μαρτίου 1999 στην υπόθεση C-222/97, Trummer και Mayer, Συλλογή 1999, σ. I-1661, σκέψεις 20 και 21).
- 37 Πράγματι, τα σημεία I και III της επαναλαμβανόμενης στο παράρτημα I της οδηγίας 88/361 ονοματολογίας, καθώς και οι εκεί παρατιθέμενες επεξηγηματικές σημειώσεις αναφέρουν ότι η άμεση επένδυση υπό μορφή συμμετοχής σε επιχείρηση διά της κατοχής μετοχών, καθώς και η απόκτηση τίτλων στην κεφαλαιαγορά συνιστούν κινήσεις κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 73 Β της Συνθήκης. Δυνάμει των ανωτέρω επεξηγηματικών σημειώσεων, η άμεση επένδυση, ειδικότερα, χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στη διαχείριση μιας εταιρείας και στον έλεγχό της.
- 38 Ενόψει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται να εξεταστεί αν συνιστά περιορισμό επί των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών η κανονιστική ρύθμιση περί εκδόσεως ειδικής μετοχής υπέρ της Γαλλικής Δημοκρατίας στην κρατική εταιρεία

Elf-Aquitaine, η οποία προβλέπει προηγούμενη έγκριση του ως άνω κράτους μέλους για οποιαδήποτε υπέρβαση ορισμένων ορίων κατοχής τίτλων ή δικαιωμάτων ψήφου καθώς και δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής κατά των αποφάσεων περί μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως της πλειοψηφίας του κεφαλαίου τεσσάρων θυγατρικών της ως άνω εταιρίας.

- 39 Αν και αποδέχεται κατ' αρχήν ότι οι απορρέοντες από την επίδικη κανονιστική ρύθμιση περιορισμοί εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η ως άνω ρύθμιση εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο επί των ημεδαπών όσο και επί των υπηκόων άλλων κρατών μελών μετόχων. Επομένως, δεν πρόκειται για μεταχείριση εισάγουσα δυσμενή διάκριση ή όλως περιοριστική έναντι των υπηκόων άλλων κρατών μελών.
- 40 Το ως άνω επιχείρημα είναι απορριπτέο. Πράγματι, το άρθρο 73 Β της Συνθήκης απαγορεύει εν γένει τους περιορισμούς επί των κινήσεων των κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών. Η οικεία απαγόρευση βαίνει πέραν της καταργήσεως τυχόν άνισης μεταχειρίσεως, σε επίπεδο χρηματαγορών, των επιχειρηματιών λόγω της ιθαγενείας τους.
- 41 Η επίδικη κανονιστική ρύθμιση είναι ικανή, έστω και αν δεν δημιουργεί άνιση μεταχείριση, να παρεμποδίζει την κτήση μετοχών των οικείων επιχειρήσεων και να αποτρέπει τους επενδυτές άλλων κρατών μελών να τοποθετούν τα κεφάλαιά τους στις ως άνω επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, είναι, λοιπόν, ικανή να καταστήσει κενή περιεχομένου την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 1995, C-163/94, C-165/94 και C-250/94, *Sanz de Lera* κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-4821, σκέψη 25, και της 1ης Ιουνίου 1999, C-302/97, *Konle*, Συλλογή 1999, σ. I-3099, σκέψη 44).
- 42 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η εκτίμηση ότι η επίδικη ρύθμιση συνιστά περιορισμό επί των κινήσεων των κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 73 Β της Συνθήκης. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να γίνει δεκτή τυχόν δικαιολόγηση του ως άνω περιορισμού.

- 43 Όπως προκύπτει και από την ανακοίνωση του 1997, δεν μπορεί να μη λαμβάνονται υπόψη οι ανησυχίες που ενδέχεται, ανάλογα με τις περιστάσεις, να δικαιολογούν το γεγονός ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να ασκούν ως ένα βαθμό επίδραση επί των αρχικώς δημοσίων και ακολούθως ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων οσάκις οι ως άνω επιχειρήσεις δρουν σε στρατηγικούς ή σε τομείς υπηρεσιών γενικού συμφέροντος (βλ. τις εκδοθείσες αυθημερόν αποφάσεις επί των υποθέσεων C-367/98, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, Συλλογή 2002, σ. I-4731, σκέψη 47, και C-503/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2002, σ. I-4809, σκέψη 43).
- 44 Πάντως, οι ως άνω ανησυχίες δεν παρέχουν στα κράτη μέλη την ευχέρεια, επικαλούμενα τα καθεστώτα τους ιδιοκτησίας, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 222 της Συνθήκης, να δικαιολογούν την παρεμβολή εμποδίων στις προβλεπόμενες από τη Συνθήκη ελευθερίες, όπως προκύπτει από το ότι η θέση τους ως μετόχου σε ιδιωτικοποιημένη επιχείρηση συνδυάζεται με προνόμια. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου (προαναφερθείσα απόφαση Konle, σκέψη 38), το άρθρο αυτό δεν έχει ως αποτέλεσμα τα ισχύοντα εντός των κρατών μελών καθεστώτα ιδιοκτησίας να εκφεύγουν των θεμελιωδών κανόνων της Συνθήκης.
- 45 Ως θεμελιώδης αρχή της Συνθήκης, η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων μπορεί να περιοριστεί από εθνική κανονιστική ρύθμιση μόνον αν αυτή δικαιολογείται από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 73 Δ, παράγραφος 1, της Συνθήκης λόγους ή από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και εφόσον εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση που ασκεί δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής. Επί πλέον, για να δικαιολογείται υπό την έννοια αυτή, η εθνική κανονιστική ρύθμιση πρέπει να είναι πρόσφορη για τη διασφάλιση της υλοποίησης του στόχου που επιδιώκει και να μη βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή του μέτρου, ώστε να ανταποκρίνεται στο κριτήριο της αναλογικότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Sanz de Lera κ.λπ., σκέψη 23, και απόφαση της 14ης Μαρτίου 2000, C-54/99, *Église de scientologie*, Συλλογή 2000, σ. I-1335, σκέψη 18).
- 46 Όσον αφορά το καθεστώς της εκ των προτέρων διοικητικής εγκρίσεως, όπως αυτή που αποτελεί αντικείμενο της κύριας επικρίσεως της Επιτροπής, σύμφωνα με τα αιτήματά της, στο στοιχείο α', σχετικά με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος 93-1298, το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι οφείλει να είναι αναλογικό σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ήτοι ο ίδιος στόχος να μη μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικά μέτρα ιδίως μέσω συστήματος εκ των υστέρων δηλώσεων (βλ., υπό την

έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Sanz de Lera κ.λπ., σκέψεις 23 έως 28, προαναφερθείσα απόφαση Koppe, σκέψη 44, και απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2001, C-205/99, Analir κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-1271, σκέψη 35). Το σύστημα αυτό πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, μη εισάγοντα διακρίσεις και εκ των προτέρων γνωστά στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, και οποιοσδήποτε πλήττεται από περιοριστικό μέτρο της μορφής αυτής πρέπει να μπορεί να διαθέτει μέσο ένδικης προστασίας (προαναφερθείσα απόφαση Analir κ.λπ., σκέψη 38).

- 47 Εν προκειμένω, δεν μπορεί παρά να γίνει δεκτό ότι ο επιδιωκόμενος με την επίδικη κανονιστική ρύθμιση στόχος, ήτοι η διασφάλιση του εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση κρίσεως, αφορά θεμιτό δημόσιο συμφέρον. Πράγματι, το Δικαστήριο αναγνώρισε ήδη, μεταξύ των λόγων δημόσιας ασφαλείας που δικαιολογούν παρεμπόδιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, τον στόχο διασφάλισης, ανά πάσα στιγμή, ενός κατώτατου ορίου εφοδιασμού με πετρελαϊκά προϊόντα (προαναφερθείσα απόφαση Campus Oil κ.λπ., σκέψεις 34 και 35). Η ίδια συλλογιστική ισχύει για τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, στο μέτρο που η δημόσια ασφάλεια καταλέγεται επίσης μεταξύ των εξαγγελιομένων στο άρθρο 73 Δ, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συνθήκης δικαιολογητικών λόγων.
- 48 Πάντως, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι οι απαιτήσεις της δημόσιας ασφαλείας πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς, ως παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, ώστε το περιεχόμενό τους να μη μπορεί να καθορίζεται μονομερώς από κάθε κράτος μέλος χωρίς τον έλεγχο των οργάνων της Κοινότητας. Έτσι, η επίκληση της δημόσιας ασφαλείας επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής, θίγουσας θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση *Église de scientologie*, σκέψη 17).
- 49 Επομένως, επιβάλλεται να ελεγχθεί αν τα απορρέοντα από την επίδικη κανονιστική ρύθμιση εμπόδια είναι ικανά να διασφαλίσουν, σε περίπτωση πραγματικής και σοβαρής απειλής, ελάχιστο εφοδιασμό του οικείου κράτους μέλους με πετρελαϊκά προϊόντα και δεν βαίνουν πέραν αυτού που είναι συναφώς αναγκαίο.

50 Συναφώς, ως προς την αφορώσα το άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος 93-1298, κύρια επίκριση της Επιτροπής, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το θεσπισθέν με την ως άνω διάταξη σύστημα προβλέπει ότι οποιαδήποτε υπέρβαση ορισμένων κατωτάτων ορίων άμεσης ή έμμεσης κατοχής τίτλων, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της νομικής μορφής τους, πρέπει να εγκρίνεται εκ των προτέρων από τον Υπουργό Οικονομίας για καθένα από τα μετέχοντα πρόσωπα. Η άσκηση του ανωτέρω δικαιώματος δεν εξαρτάται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, από καμία προϋπόθεση, εξαιρουμένης της αναφοράς στην προστασία των εθνικών συμφερόντων, όπως διατυπώνεται εν γένει στο άρθρο 1 του διατάγματος αυτού. Ουδεμία ένδειξη παρέχεται στους ενδιαφερομένους επενδυτές ως προς τις ειδικές και αντικειμενικές περιστάσεις υπό τις οποίες παρέχεται ή απορρίπτεται η εκ των προτέρων έγκριση. Η ως άνω απροσδιοριστία δεν επιτρέπει στους ιδιώτες να γνωρίζουν την έκταση των απορρεόντων από το άρθρο 73 Β της Συνθήκης δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους, οπότε το σύστημα αυτό πρέπει να εκληφθεί ως αντίθετο προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *Église de scientologie*, σκέψεις 21 και 22).

51 Τόσον ευρεία διακριτική εξουσία συνιστά σοβαρή προσβολή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, δυνάμενη να καταλήξει στην αναιρέσή της. Επομένως, το επίδικο σύστημα βαίνει προφανώς πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του προβαλλόμενου από την Γαλλική Κυβέρνηση στόχου, ήτοι της προλήψεως του ενδεχομένου να θιγεί ο κατ' ελάχιστον εφοδιασμός με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση πραγματικής απειλής.

52 Όσον αφορά την επίκριση της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 2, παράγραφος 3, του διατάγματος 93-1298, το οποίο προβλέπει το δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής κατά οποιασδήποτε αποφάσεως μεταβιβάσεως ή παροχής ως εγγυήσεως στοιχείων του ενεργητικού των τεσσάρων θυγατρικών της κρατικής εταιρίας *Elf-Aquitaine* στην αλλοδαπή, ισχύουν οι ίδιες εκτιμήσεις. Πράγματι, έστω και αν δεν πρόκειται για σύστημα εκ των προτέρων εγκρίσεως αλλά για σύστημα εκ των υστέρων εναντιώσεως, δεν αμφισβητείται ότι η άσκηση του ως άνω δικαιώματος δεν εξαρτάται, ούτε αυτή, από καμία προϋπόθεση περιορίζουσα την ευρεία διακριτική εξουσία του διαθέτοντος αυτή υπουργού σχετικά με τον έλεγχο της ταυτότητας των κατόχων των στοιχείων ενεργητικού των θυγατρικών εταιριών. Επομένως, το σύστημα βαίνει προφανώς πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του προβαλλόμενου από τη Γαλλική Κυβέρνηση σκοπού, ήτοι της προλήψεως του ενδεχομένου να θιγεί ο κατ' ελάχιστον εφοδιασμός με πετρελαϊκά προϊόντα σε περίπτωση πραγματικής

απειλής. Άλλωστε, οι επίδικες γαλλικές νομοθετικές διατάξεις δεν απηχούν παρόμοιο περιορισμό.

- 53 Ενόψει της απουσίας αντικειμενικών και επακριβών κριτηρίων αφορώντων τη δομή του θεσπισθέντος συστήματος, η επίδικη κανονιστική ρύθμιση βγαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του αναφερόμενου σκοπού.
- 54 Επομένως, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ την επίδικη κανονιστική ρύθμιση, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 73 Β της Συνθήκης.

Επί των άρθρων 52 έως 58 της Συνθήκης

- 55 Η Επιτροπή ζητεί περαιτέρω να αναγνωριστεί παράβαση των άρθρων 52 έως 58 της Συνθήκης, ήτοι των κανόνων της περί της ελευθερίας εγκαταστάσεως στον βαθμό που αφορούν τις επιχειρήσεις.
- 56 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στον βαθμό που η επίδικη κανονιστική ρύθμιση εμπεριέχει περιορισμούς της ελευθερίας εγκαταστάσεως, αυτοί είναι η άμεση συνέπεια των εξετασθέντων ανωτέρω εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, με τα οποία συνδέονται αρρήκτως. Ως εκ τούτου, λόγω της διαπιστώσεως της παραβάσεως του άρθρου 73 Β της Συνθήκης, παρέλκει η εξέταση κεχωρισμένως των επιδίκων μέτρων υπό το φως των κανόνων της Συνθήκης που αφορούν την ελευθερία εγκαταστάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

57 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας, αυτή δε ηττήθηκε, επιβάλλεται η καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα. Δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, το Βασίλειο της Ισπανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία παρενέβησαν στη διαφορά, φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Η Γαλλική Δημοκρατία, διατηρώντας σε ισχύ το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 3, του διατάγματος 93-1298, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, περί εκδόσεως ειδικής μετοχής του Δημοσίου στην κρατική εταιρία Elf-Aquitaine, σύμφωνα με το οποίο η ειδική μετοχή της Γαλλικής Δημοκρατίας στην ως άνω εταιρία συνδέεται με τα ακόλουθα δικαιώματα:

α) οποιαδήποτε υπέρβαση των επί άμεσης ή έμμεσης κατοχής τίτλων προβλεπόμενων ορίων κατά το ένα δέκατο, ένα πέμπτο ή ένα τρίτο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας από ενεργούντα μεμονωμένως ή από κοινού φυσικά ή νομικά πρόσωπα πρέπει να εγκρίνεται προηγουμένως από τον Υπουργό Οικονομίας

β) οι αποφάσεις περί μεταβίβασης ή παροχής ως εγγυήσεως των διαλαμβανόμενων σε παράρτημα του ως άνω διατάγματος στοιχείων του ενεργητικού, ήτοι της πλειοψηφίας του κεφαλαίου των τεσσάρων θυγατρικών της εν λόγω εταιρίας, και συγκεκριμένα των Elf-Aquitain Production, Elf-Antar France, Elf-Gabon SA και Elf-Congo SA, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ασκήσεως ανακοπής,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 73 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 56 ΕΚ).

- 2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) Το Βασίλειο της Ισπανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

Rodríguez Iglesias	Jann	Colneric
von Bahr	Gulmann	Edward
La Pergola	Puissochet	Schintgen
Σκουρής	Cunha Rodrigues	

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 4 Ιουνίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias